

**OPEN DAG PEDAGOGISCHE ACADEMIE
1976**

6.9 voor bio 12:16

Bij mij is t n 5.1 geworden jeejj 12:37

Ik heb een 8.4 voor scheikunde in plaats van een 7.8 11:07

11:07

Mijn 6.9 van bio is n 7.1 geworden 13:05

K heb een 8.4 voor de luistertoets van engels 08:35

Ik heb een 8 voor de Duits luistertoets 13:57

En ik had alles gegokt oeps 🙄 13:57

**TOEN MIJN MOEDER
DE DAG VOOR
MIJN PROEFWERK
NIET KON SLAPEN**

**BEN IK MAAR EVEN
MET MIJN MENTOR
GAAN PRATEN**

Loesje

loesje@loesje.nl
www.loesje.nl

**TOETSGERICHT
HANDELEN
DOOR DE HELE
ONDERWIJSKOLOM**

Toch nog even oefenen voor Cito rekenen? Ik heb oefenbladen gemaakt. Ik heb het klassikaal met wisbordjes gedaan.

Oefenen Cito eind groep 3

- 1. De wijzer staat op 10 uur. Wat is het uur?
- 2. De wijzer staat op 1 uur. Wat is het uur?
- 3. De wijzer staat op 1 uur. Wat is het uur?
- 4. De wijzer staat op 1 uur. Wat is het uur?
- 5. De wijzer staat op 1 uur. Wat is het uur?

1. Wat is het uur?

2. Wat is het uur?

3. Wat is het uur?

1. Wat is het uur?

2. Wat is het uur?

3. Wat is het uur?

1. Wat is het uur?

2. Wat is het uur?

3. Wat is het uur?

4. Wat is het uur?

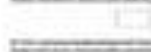

5. Wat is het uur?

1. Wat is het uur?

2. Wat is het uur?

3. Wat is het uur?

4. Wat is het uur?

127

316 opmerkingen

60 - 21 Comments

Like Comment Share

▲ © privé

Vijf jaar met zesjes en tóch dik slagen voor je vwo-eindexamen

Devon Diercks (21) was een luie middelbarescholier; de eerste vijf jaar van het vwo ging hij nét over. Maar in zijn examenjaar leerde hij zichzelf trucs aan om de hoogste cijfers te halen voor zijn eindlijst. Hoe? Hij schreef het op in zijn *Handleiding tot Slagen havo/vwo*.

<https://www.gelderlander.nl/binnenland/vijf-jaar-met-zesjes-en-toch-dik-slagen-voor-je-vwo-eindexamen~a7bb8eee/>

Examens maken is dus vooral een kwestie van een trucje volgen?

„Zeker. Als je dat trucje doorhebt, verspil je geen tijd en haal je goede cijfers. Per vak verschilt het trucje wel. Dat moet je leren ontdekken.”

Moet het centraal examen

Nu de vlaggen met schooltassen de straten sieren en de gezakten 'stampen' voor de herexamens die na dit weekend beginnen, woedt in het onderwijs de discussie over het nut en de noodzaak van het centraal examen. Is het juist om een leerling in een korte, drukke periode te beoordelen over een hele opleiding? Zouden de scholen zelf moeten kunnen diplomeren? Of is een landelijke meetlat noodzakelijk? Ben Wilbrink en Arjan van der Meij - twee vakmensen uit het onderwijs - hebben ieder een andere opvatting over het centraal examen.

Ben Wilbrink

Arjan van der Meij
FOTO: JELLE HEDDER

Geef eindexamen een ceremonieel karakter

Onderwijsminister Arie Eek heeft heel wat te stellen met eindexamens, maar ik want het was een publiek optreden. Zakken voor een examen kon eigenlijk alleen maar bij openbare droogenschap of ander gedrag dat niet door de fatsoensbeugel kon.

Torch is er wel reden voor twijfel, het is immers altijd wel, met die examens. En het wordt er de laatste jaren heftig niet beter op. Het is nu al zo ver dat een leerling bij wie een goed antwoord fout gerekend moest worden (dat leest u goed!), dat maar niet behoorlijk gegerageerd krijgt: de Hoge Raad mag het nu gaan oplossen.

Ik wil voor dat we de gekkigheid en de bureaucratie achter ons laten, en van onze examens meer een adreventueel feest maken, een ceremonieel eindexamen. Kennen we dat ergens van? Jawel: het belangrijkste examen in ons onderwijsstelsel is de universitaire promotie. De kandidaat verdedigt het proefschrift waaraan jaren is gewerkt onder supervisie van zijn professor (promotor). Die promotie is ceremonieel, want de kandidaat slaagt altijd. En dat is gegreep door een commissie die enige tijd tevoren heeft besloten of het proefschrift voldoende aan de eisen; zo nee, dan komt er geen promotie.

Dit is een manier van examineren die zo weggelopen kan zijn uit de middeleeuwen. In die middeleeuwen is hij een eigen stander; voor hij dat je klaar was voor het exa-

men, dan werd het examen afgenomen door andere meesters. Het was een feestelijke gebeurtenis, en ook spannend, want het was een publiek optreden. Zakken voor een examen kon eigenlijk alleen maar bij openbare droogenschap of ander gedrag dat niet door de fatsoensbeugel kon.

Dus waarom verminderen we onze examens niet? Een kleine eerste stap, bij wijze van spreken vandaag nog te zeggen door minister en Tweede Kamer: alles blijft hetzelfde, maar voor een eindexamen kan je niet meer zakken. Is dat vreemd? Nee, jarenlang was een rekentools onderdeel van de examens, alderdie viel aan de wagon, maar je kon er niet op

Universitaire promotie kan als voorbeeld dienen

zakken, je kreeg er een cijfer voor of je eindigde, of op een aparte lijst die politiek heeft voor ieder probleemgevoel een oplossing. Wat hebben we dan: een eindexamen dat een cijferlijk oplevert, en die hebben we al. Enkele kandidaten zullen lage cijfers halen, dat is dan nu. Geef kandidaten gewoon de keuze om dit examen niet te accepteren en het volgend jaar nogmaals te doen. Of staatsexamens te doen.

Nu de druk van de ketel is, kan iedereen zich vrij voelen om ook verder de bureaucratie uit de examens te halen. Cijfers voor een examen zijn momentopnamen, weliswaar niet zomaar een moment, want afsluitend voor een hele opleiding, maar toch. Geef de bevoegdheidsinstelling de bevoegdheid om negatief afwijkende cijfers te corrigeren op basis van resultaten in de laatste jaren behaald. Geef leraren geleidelijk meer taken en bevoegdheden bij de examens, en verminder die van landelijke instellingen zoals het Cito en het College voor Examen. Het vak van leraar mag het aantrekkelijker worden gemaakt. Geef die bevoegde leraar meer verantwoordelijkheid.

Dat een 'vrij' eindexamen voldoende voordeel heeft, hoe ik hier niet uit te leggen. Maar hoe zit het met de medelers? Kunnen we het niveau van het onderwijs dan nog wel bewaken? Laat ik een tegenvraag stellen. In het ons de laatste tien jaren heb ik het niveau van het onderwijs vast te houden?

Rose? Wie het weet, mag het zeggen. Ik ben benieuwd.

Ben Wilbrink is psycholoog en onderwijsonderzoeker

Lat nu voor iedereen op dezelfde hoogte

De gaat dat examen echt moeilijk halen. Dat weet de gemiddelde leerling. Ze heeft nooit een voldoende gehaald, snapt mijn vragen niet eens. De corrector had mij, haar leraar natuurlijk, gevraagd naar de kansen van deze leerling uit havo 4.

De landelijke examens bestaan bijna honderd jaar. De meesters onder ons zullen het zelf ook hebben gedaan. Een tijd wel tradities. Zesjarige leerlingen, klachten bij het LAKS en kwijtraakte examens. En als de uitdaging daar is, bestende leerlingen en wapperende slagen met een tas erom. Maar er zijn ook leerlingen die lijden onder de examenstress, die zelfs zakken en een jaar over moeten doen. En daarom is het niet zo gek dat we misschien wel eens de vraag stellen of dat allemaal wel zo moet. Kunnen we het centraal examen losmaken van de school? Het niveau van het onderwijs dan nog wel bewaken? Laat ik een tegenvraag stellen. In het ons de laatste tien jaren heb ik het niveau van het onderwijs vast te houden?

Rose? Wie het weet, mag het zeggen. Ik ben benieuwd.

De laatste jaren heb ik een heel ander beeld van het centraal examen. Het is nu een groep leerlingen onder leiding van enkele experts aan het werk en maakt een examen. 'Op die examens is best wel eens wat aan te merken, maar feit blijft dat

Ze krijgen een zeer betrouwbaar startbewijs mee

elke leerling precies dezelfde toets maakt op precies hetzelfde moment in min of meer dezelfde omstandigheden (een licht stinvende gymzaal). Waar zij of hij ook vandaan komt, welke kleur een leerling ook heeft, of pa nou is een grote of een kleine kar, rijdt, het examen is hetzelfde. De lat ligt voor elke leerling op dezelfde hoogte. De leerlingen krijgen door deze keuzes een landelijk bewijs dat een zeer betrouwbaar startbewijs mee.

Zoo je dit isoleren dan gaan de vervolgoedingen onmiddellijk eigen inschrijvingsexamens maken. Bij de studies die na al taaktingexamens kunnen, zoals geneeskunde, leiden die direct tot ongelukheid. Als je arts wilt worden, heb je het van rijke ouders te hebben.

We hebben in Nederland, veel meer dan in andere

landen, een enorme diversiteit aan schoolsoorten, van extreem traditioneel tot 19de-eeuws. Het centraal examen is dan ook een geweldige manier om elk jaar te zien of de kwaliteit overal voldoende is. En laten we eerlijk zijn, we hebben de laatste jaren ook te veel voorbeelden gezien van leraren en scholen die

onder druk van tegenwoordige prestaties - over de grens gingen hij het helpen van hun leerlingen. Scholen willen graag mooie resultaten laten zien en leraren willen niet verantwoordelijk zijn voor veel zakkers. Het centraal eindexamen is geweldig en geeft weinig ruimte tot oppoetsen van de resultaten.

Als laatste, de examentijd is een prachtige tijd, een inschrijftijd. Samen tegelijkertijd dat meester bevochten geeft een geweldige gevoel van saamsingheid. En daar wordt je een groter mens van.

En dat merkte waarvoor ik zei dat zo het echt moet me halen? Dat merkte ging over, slaagde glorieus voor haar examen zonder uitsluiting en in daarna zonder verdrag verpleegkundige geworden, ik had ongeluk. En ik ben blij dat ik werd goedgevoerd. Leve het eindexamen!

Arjan van der Meij is docent natuurkunde op De Populier in Den Haag

Trend VOOR €

De toetsgener

In het onderwijs
scholen zijn to

Mirjam Remie & M

OVER DEZE SERIE

Geen generatie wordt zo vaak getoetst als de jongeren van nu. Is dat een probleem?

NRC onderzoekt het de komende dagen in drie afleveringen.

1: De toetsgeneratie: van kleutertijd tot en met de sollicitatie

2: Hoe kan het dat ondanks al die toetsen het niveau daalde?

3: Interview met psycholoog Paul Verhaeghe: waarom mogen we niet meer falen?

tsen

. Sommige

Tiende punt te weinig

Gezakte Declan (19) is examenmakers te slim af en slaagt alsnog

15 juni 2019 14:18

Aangepast: 15 juni 2019 17:48

Declan geloofde niet dat zijn antwoord fout was

De argwaan bij Declan van Raalte was groot toen hij deze week hoorde dat hij niet geslaagd was. De mavo-scholier had erop gerekend dat hij voor economie iets hoger had gescoord. Zijn twijfel hielp hem alsnog aan zijn diploma.

Bezorgdheid over de groeiende populariteit van betaalde scriptiebegeleiders

SAMENLEVING

Judith Harmsen – 1:00, 3 juni 2019

▲ Studenten leren de vragen van testbanks omdat ze regelmatig exact dezelfde vragen in tentamens krijgen. © ANP

Studenten kopen toetsvragen die ook in tentamens zitten

Universitaire studenten kunnen online gemakkelijk bestanden kopen met toetsvragen die ze ook op hun examens krijgen. De bestanden zijn uitsluitend bedoeld voor docenten, maar blijken eenvoudig te koop.

Ellen van Gaalen en Cyril Rosman 25-06-19, 03:00 Laatste update: 09:06

Louise Effers

Opkomst van de
onderwijscompetitie

Uitdagingen in het HO

- toetsing om van te leren versus leren voor de toets
- ontwikkeling van elke student versus op tijd afstuderen/rendement
- toetsen worden gebruikt meerdere doelen (bijv. voor het leren maar ook voor BSA)
- focus op toetskwaliteit of onderwijskwaliteit?
- iedereen vindt dat het hoger onderwijs moet zorgen voor...

**van toetsgericht naar
doelgericht denken en
werken**

Dominique Sluijsmans & René Kneyber (red.)

Toetsrevolutie

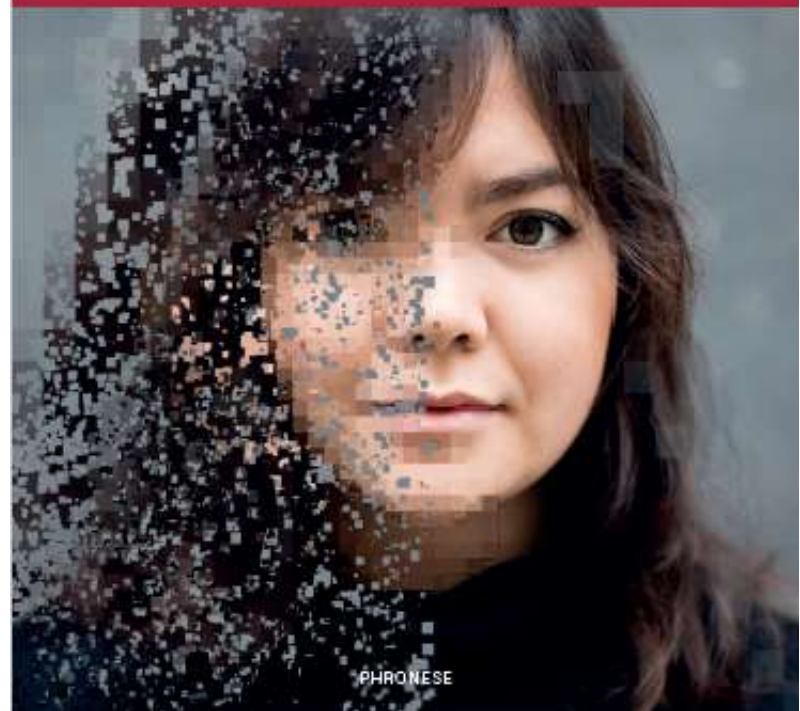
Naar een feedbackcultuur
in het voortgezet onderwijs

Dominique Sluijsmans & Mien Segers (red.)

Toetsrevolutie

Naar een feedbackcultuur
in het hoger onderwijs

www.toetsrevolutie.nl

'Toetsen en examens dragen onvoldoende bij aan de kwaliteit van het onderwijs. Dat komt doordat de toetspraktijk in verschillende opzichten uit balans is. De Onderwijsraad adviseert de overheid en de onderwijsinstellingen in dit advies om toe te werken naar een evenwichtigere toets- en examenpraktijk.'

Mijn bijdrage

1. Welke functies heeft toetsing in het onderwijs?

2. Wat zijn manieren om de balans te herstellen tussen leren en presteren?

3. Vier keuzes als voer voor discussie

DISCLAIMER

**ZU
YD**

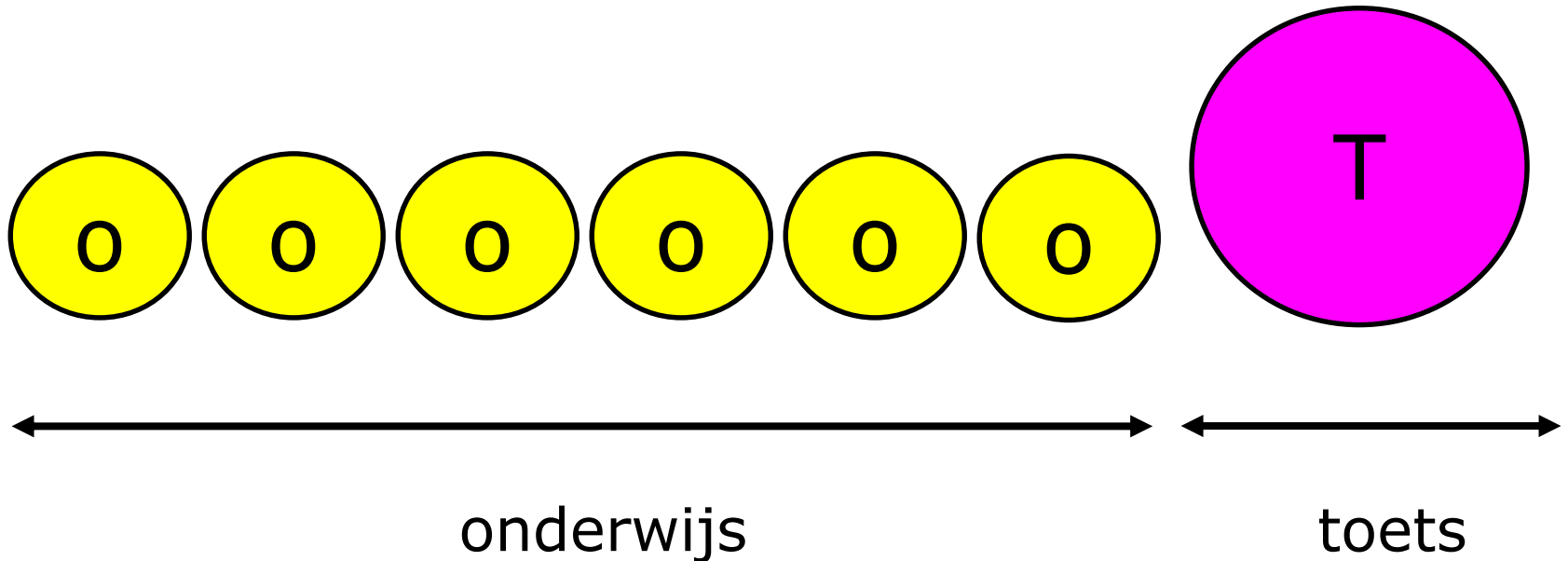

Blok 1

**welke functies
heeft toetsing
in het
onderwijs?**

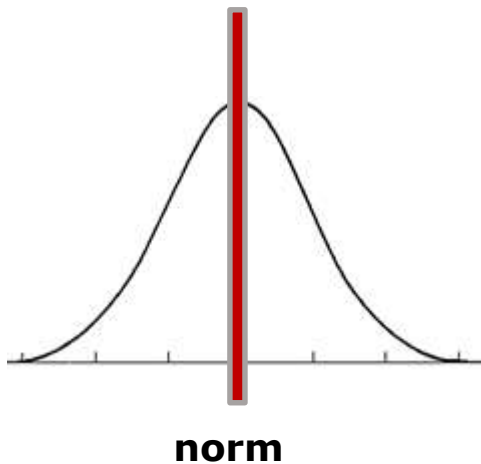
ontwrichte verhouding onderwijs- en toetstijd

toetsgedrag
(*wash-back effect*; Alderson & Wall, 1993)

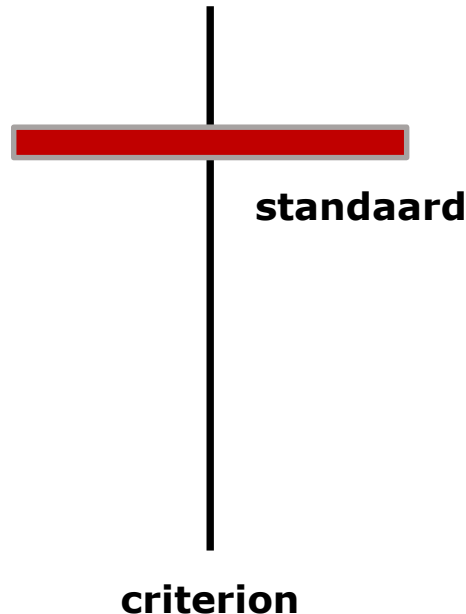
norm

de prestatie van de student wordt weergegeven op basis van een normgroep en gemiddelde

criterium

de prestatie van een student wordt bepaald op basis van een vooraf bepaald criterium

ipsatief

de prestatie van een student wordt bepaald op basis van eerdere prestatie

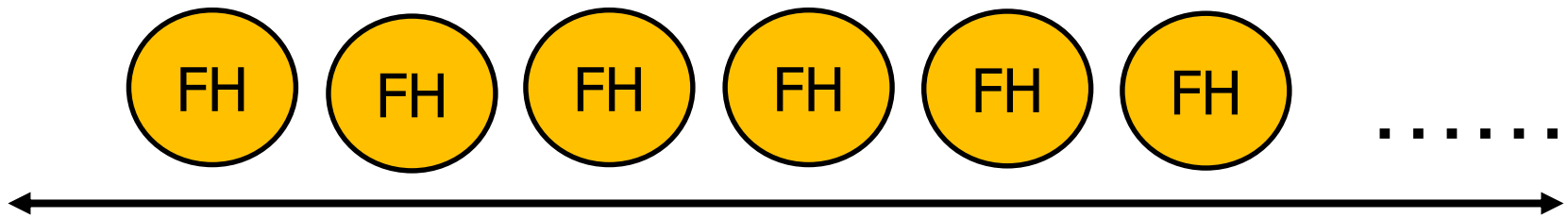

toetsing

=

**brug tussen onderwijzen en
leren**

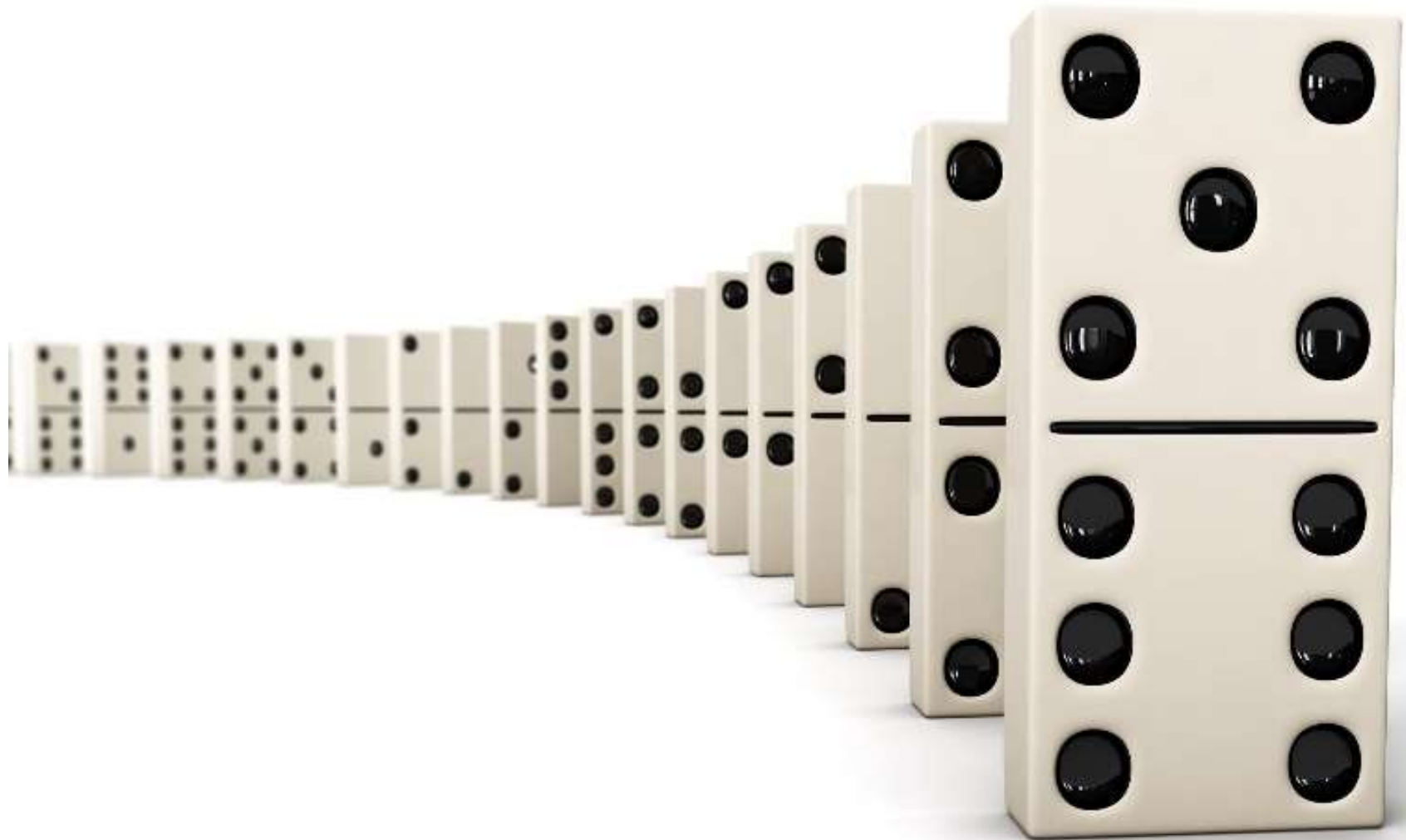
naar formatief handelen

formatieve activiteiten zijn startpunt van leren
formatief handelen wordt gebruikt om het leren te
stimuleren

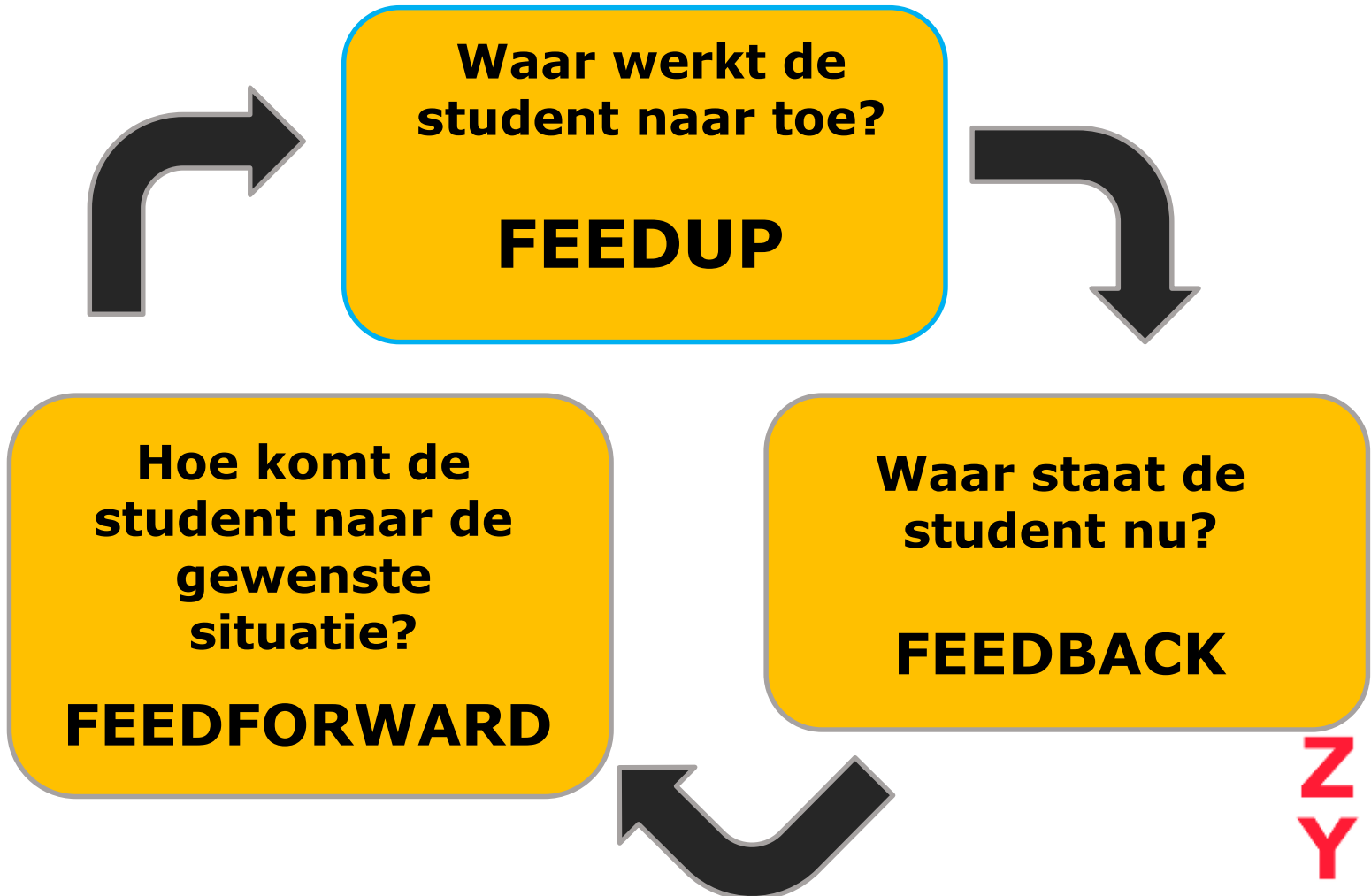
*'We love to be right, but we learn
more when we are wrong.'*

**FH is gericht op
twee doelen**

formatief handelen is interactief en cyclisch *proces*

waar werkt
de student
naar toe?

FEEDUP

waar staat de
student nu?

FEEDBACK

hoe komt de
student naar de
gewenste situatie?

FEEDFORWARD

docent

**VOORDAT
JE BEGINT**

**RESPONSIEF
ONDERWIJS**

mede-
student

student

**DE ROL VAN DE
STUDENT**

formatief handelen gaat NIET over...

- het geven van een summatieve toets die niet meetelt
- toetsen als instrument
- het komen tot een certificerende beslissing over leren
- het simpelweg stoppen met cijfers geven

formatief handelen gaat WEL over...

- het organiseren van activiteiten die actieve betrokkenheid van studenten vergroten
- toetsing en feedback als een proces
- het komen tot een beslissing over vervolgstappen die de student verder helpen en motiveren – een formatieve beslissing

Blok 2

**wat zijn vier
manieren om
de balans
tussen leren en
toetsing te
herstellen?**

**ontrafel het
'waartoe' van
het hoger
onderwijs/
opleiding en
durf te kiezen**

BUSINESS

NETWORK SEARCH

X-MEDIA

WORLD

**dient de wijze van toetsing het
curriculum te sturen, of het
curriculum te dienen?**

**van toetsgericht denken en
handelen naar doelgericht
denken en handelen**

Gastcolumn

□ Dominique Sluijsmans & Luc Sluijsmans

Voorjaarsschoonmaak in het toetshuis

Wat hebben het pointillistische schilderij Grande Jatte van Seurat, de slaapkamer van Van Gogh, een zandbak in de plaatselijke speeltuin, een kom heerlijke lettersoep en een bakje fruit met elkaar gemeen? De kenner zal het antwoord weten: al deze omgevingen en voorwerpen zijn onder handen genomen door de Zwitserse kunstenaar Ursus Wehrli.

Wehrli (1969) heeft tientallen beroemde kunstwerken, parkeerplaatsen, tuinen en maaltijden 'opgeruimd'. Als u zijn naam googelt en vervolgens de afbeeldingen aanklikt, krijgt u een indruk van zijn immense werk. De Grande Jatte is teruggebracht tot een zak confetti, de schoenen van Van Gogh staan nu netjes onder zijn bed en de letters uit de soep liggen op alfabet. Enfin, u krijgt snel een indruk van de essentie van deze 'clean-up-artist', zoals Wehrli zichzelf omschrijft. Mocht u meer willen weten over zijn werkwijze, bekijk dan eens de zeer humoristische TED Talk waarin Wehrli zichzelf presenteert.

aantal toetsen onderhevig is aan onderhoud en in reparatie moet. Het toetshuis inclusief het curriculum als geheel van een grondige schoonmaak voorzien is echter geen eenvoudige klus. Het zal scholen en opleidingen tijd en energie kosten tot beargumenteerde antwoorden te komen op de volgende vragen: Welke curriculuminhouden en toetsen passen niet meer in het huis en gooien we in de curriculumcontainer? Welke zetten we tijdelijk in de opslag? Welke zullen we moeten herzien? Wij vinden het boeiend om het gesprek hierover aan te gaan en richting te geven. We werken dan met vragen als: Waarom is de toets en de onderwijsinhoud (nog) relevant? Zijn deze consistent met andere inhouden en toetsen?

We zien wel een valkuil. De zak confetti van Wehrli bevat weliswaar alle verfcomponenten van het schilderij, maar Seurat was de meester die het Franse eiland op doek kreeg. In onderwijstaal betekent dit dat het curriculum niet een simpele optelsom is van losse toetsen en curriculuminhouden, maar dat het gaat om een samenhangend curriculum dat meer is dan de som der delen. Wij nodigen

**leg de focus op
onderwijs- en
didactische
kwaliteit in
plaats van
toetskwaliteit**

WIJZE LESSEN

Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek

Tim Surma • Kristel Vanhoyweghen • Dominique Sluijsmans
Gino Camp • Daniel Muijs • Paul A. Kirschner

...verschijnt in augustus als
gratis e-boek op
www.wijzelessen.nu

12 effectieve didactische principes

1	ACTIVEER RELEVANTE VOORKENNIS	7	BIED ONDERSTEUNING BIJ MOEILIJKE TAKEN
2	GEEF HELDER, UITDAGEND EN GESTRUCTUREERD LES	8	VERSPREID OEFENING IN DE TIJD
3	GEBRUIK VOORBEELDEN	9	WISSEL OEFENTYPES AF
4	COMBINEER WOORD EN BEELD	10	GEBRUIK HET TOETSEN ALS LEER- EN OEFENSTRATEGIE
5	LAAT ACTIEF VERWERKEN	11	GEEF FEEDBACK DIE JE STUDENTEN LATEN DENKEN
6	ACHTERHAAL OF ALLE STUDENTEN HET BEGREPEN HEBBEN	12	LEER JE STUDENTEN LEREN

van toetsing als
overlevingsstrategie
naar toetsing als
leerstrategie

Martin Ringenaldus

@bijlesduits

LL 2 MAVO: "Ik ben er morgen bij de toets niet".

Ik: "Je mag hem ook vandaag na je laatste les maken".

LL: "Maar ik ben dan niet goed voorbereid."

Ik: "Je hebt hard geoefend. Ik weet dat je het kunt, maar jij mag kiezen."

LL: "Ik maak hem vandaag wel."

Resultaat: 9,8.

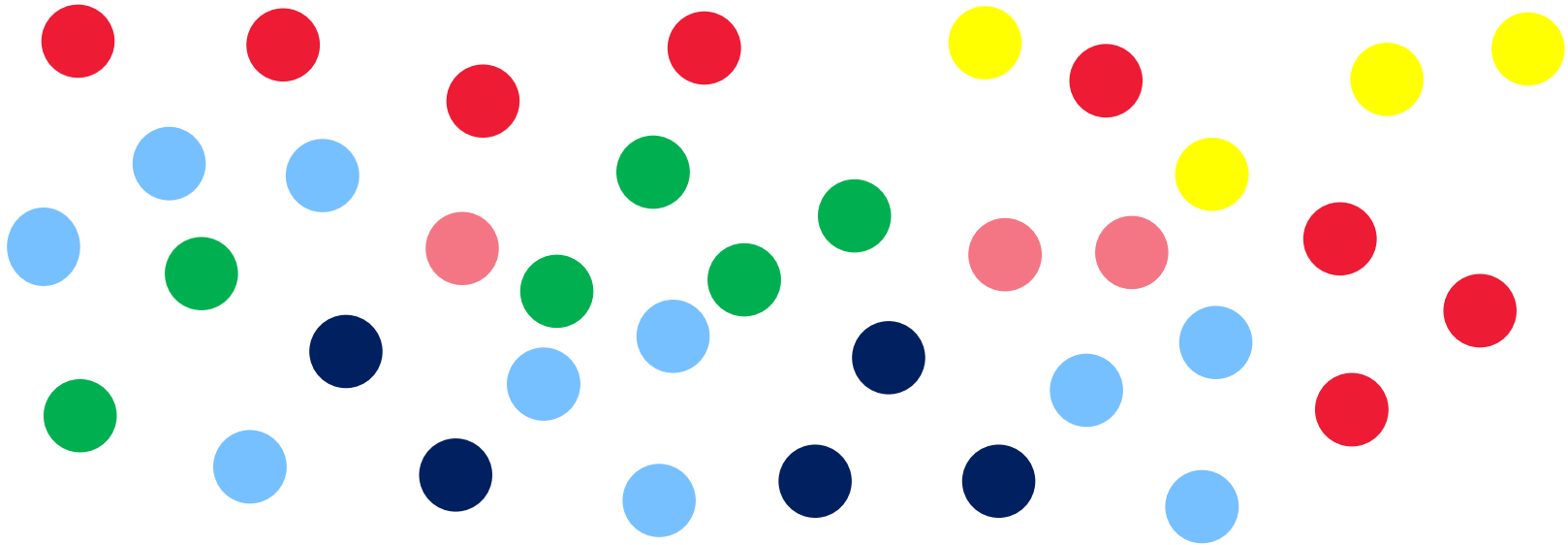
3

**stel zwaarwegende
beslissingen uit,
maar neem ze dan
wel zorgvuldig met
bekwame
beoordelaars**

geef studenten tijd om te
leren, om te oefenen,
oefenen, oefenen,
oefenen.....

Bonte mix aan bewijs voor leren

formeel

informeel

elk datapunt levert zinvolle informatie op!

**er staat
niks op het
spel**

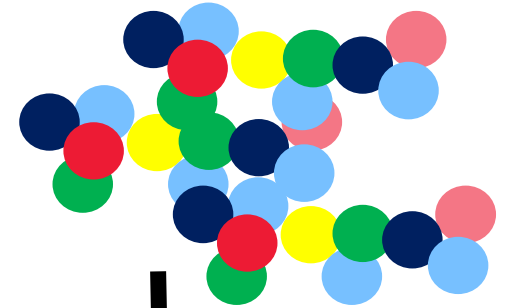

één datapunt
gericht op
informatie en
feedback

**er staat
veel op het
spel**

meerdere datapunten
gericht op diagnose,
bijsturing en
voorspelling

veel datapunten
gericht op zware
beslissing over
leeruitkomst

functies toetsprogramma

1. onderbouwd en zorgvuldig bepaalde zwaarwegende beslissingen nemen: **Is deze student een goede beroepsbeoefenaar?**
2. helderheid krijgen over het antwoord op de vraag: **Welke stappen moet deze student nog zetten om een goede beroepsbeoefenaar te worden?**

**het gaat dan niet meer om
onderscheid
formatief/summatief,
maar dat we
FUNCTIONEEL
toetsen**

4

**Werk van
toetscultuur naar
feedbackcultuur
met
professioneel
gedrag als
uitgangspunt**

Professionele cultuur en gedrag

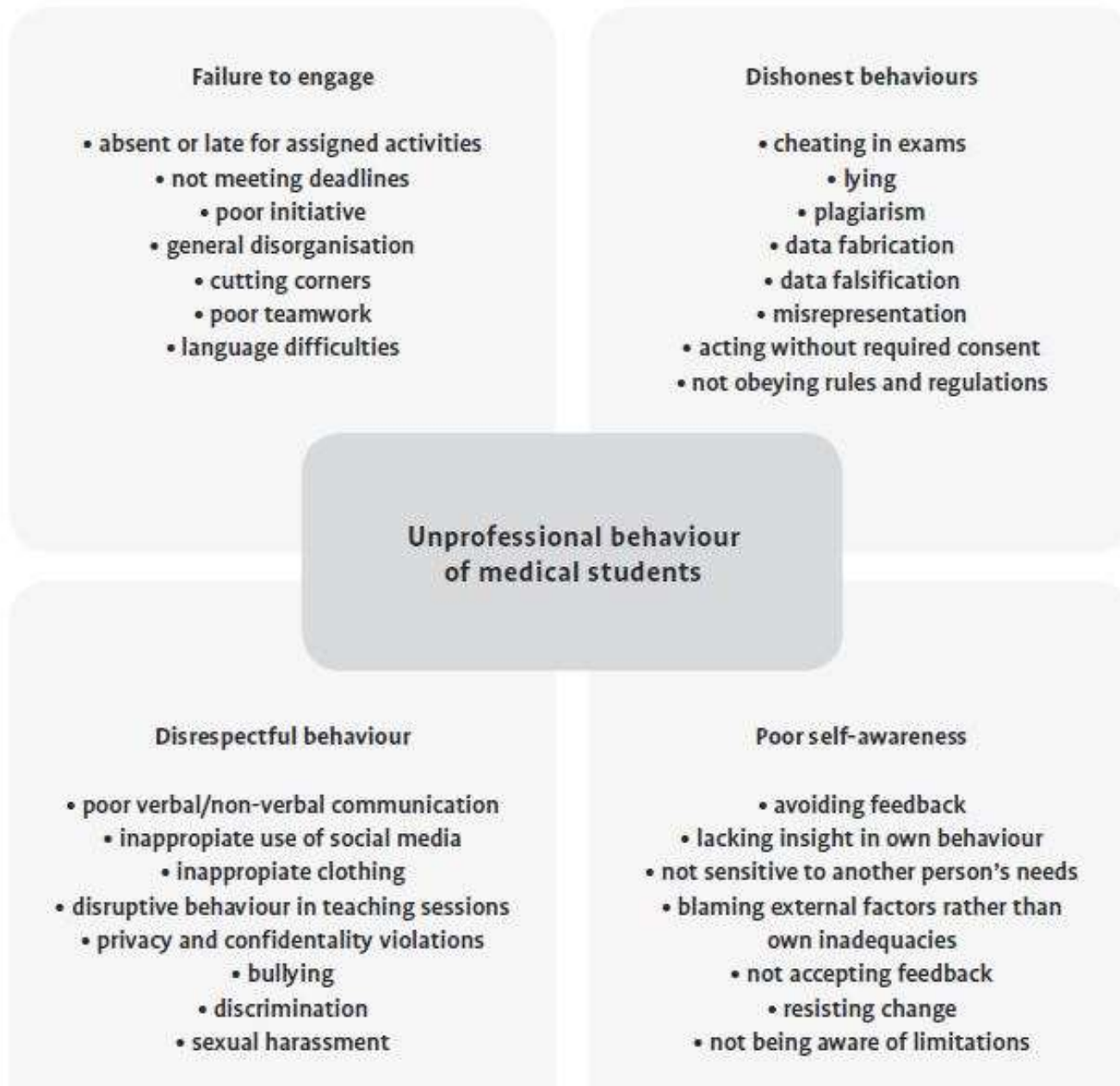
Professionele cultuur: **het (zichtbare en hoorbare) gedrag** in de organisatie, inclusief de **effecten** hiervan op collega's, studenten en andere relevante actoren (Galenkamp & Schut, 2018)

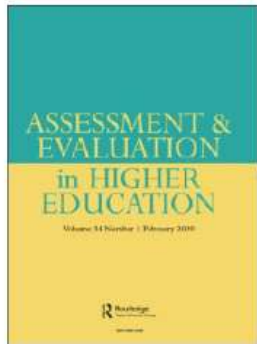
Gedrag is professioneel als het:

1. Bijdraagt aan de **doelen** van de hogeschool/opleiding
2. Leidt tot toename van **welbevinden van jezelf**
3. Leidt tot toename van **welbevinden van anderen**

Gedrag dat strijdig is met deze drie criteria wordt in een professionele cultuur (op vriendelijke én duidelijke wijze) effectief begrensd: **'Zo doen we dat hier niet.'**

Assessment & Evaluation in Higher Education

ISSN: 0260-2938 (Print) 1469-297X (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/caeh20>

The development of student feedback literacy: enabling uptake of feedback

David Carless & David Boud

To cite this article: David Carless & David Boud (2018) The development of student feedback literacy: enabling uptake of feedback, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 43:8, 1315-1325, DOI: [10.1080/02602938.2018.1463354](https://doi.org/10.1080/02602938.2018.1463354)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/02602938.2018.1463354>

'There is a need for meta-dialogues between teachers and students about feedback processes. Meta-dialogues discuss processes and strategies of assessment and feedback rather than the specifics of a particular piece of work' (p. 1322)

Blok 3

Vier keuzes voor discussie

KEUZE 1

ruimen we het curriculum
flink op **of** blijven
we alles doen en
alles toetsen?

KEUZE 2

leggen we de focus
op onderwijs- en
docentkwaliteit **of** op
toetskwaliteit?

KEUZE 3

werken we toe naar holistische beoordelingen met meerdere beoordelaars **of** handhaven we analytische beoordelingen met één beoordelaar?

KEUZE 4

toetsen we het *leren* met professioneel gedrag als uitgangspunt **of** handhaven we het schoolse toetsen van momentane prestaties?

Dank!

**en nog een
mooie ORD
gewenst!**

**misschien
tot zo bij
het feest?**

dominique.sluijsmans@zuyd.nl

[@dmasluijsmans](https://twitter.com/dmasluijsmans)

www.wijzelessen.nu

www.toetsrevolutie.nl

sluijsmans.net

**ZU
YD**

De vier keuzes

1. Ruimen we het curriculum flink op **of** blijven we alles doen en alles toetsen?
2. Leggen we de focus op onderwijs- en docentkwaliteit **of** op toetskwaliteit?
3. Werken we toe naar holistische beoordelingen met meerdere beoordelaars **of** handhaven we analytische beoordelingen met één beoordelaar?
4. Toetsen we het leren met professioneel gedrag als uitgangspunt **of** handhaven we het schoolse toetsen van momentane prestaties?